

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти**

Кафедра психології

“27” червня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ І РОЗВИТКУ**

(найменування навчальної дисципліни)

**підготовки здобувачів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія
за освітньо-професійною програмою «Психологія»
мова навчання українська**

Слов'янськ – 2022 р.

Розробники:

Степаненко Лариса Вікторівна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології

Рецензенти:

Мамічева Олена Володимирівна – доктор психологічних наук, професор, декан факультету спеціальної освіти ДДПУ

Шайда Наталія Петрівна – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної психології ДДПУ

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри психології

Протокол № 12 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри – кандидат психологічних наук, професор Мелоян Анаїт Едуардівна

Погоджено групою забезпечення спеціальності 053 «Психологія»

Керівник групи забезпечення – кандидат психологічних наук, професор кафедри психології Мелоян А.Е.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу

«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р. , протокол №9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	2-й	2-й
	Семестр	
	3-й	3-й
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3 самостійної роботи здобувача – 3	18 год.	10 год.
	Практичні	
	10 год.	8 год.
	Самостійна робота	
	62 год.	72 год.
	Вид контролю: залік	

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психологія особистісного зростання і розвитку» є: надання уявлення про місце та роль психології особистісного зростання і розвитку в психологічній науці та в практичній діяльності психолога; сформулювати систему понять про закономірності психології розвитку і специфіку психічного розвитку особистості на кожному віковому етапі.

**2. Матриця результатів навчання, методів навчання,
методів контролю з навчальної дисципліни (обов'язкових, вибіркового)**

«Психологія особистісного зростання і розвитку»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<p>Ознайомити із фундаментальними теоретичними засадами психології розвитку та особистісного зростання.</p> <p>Сформувати уявлення про місце психології розвитку та особистісного зростання в контексті інших психологічних дисциплін.</p> <p>Ознайомлення з основними поняттями та проблемами психології розвитку та особистісного зростання.</p> <p>Формування уявлень про основні складові розділи психології розвитку та особистісного зростання.</p> <p>Ознайомити студентів з основними принципами і методами діагностичних досліджень у психології розвитку та особистісного зростання.</p> <p>Ознайомити студентів з основними підходами до критеріїв оцінювання розвитку та особистісного зростання.</p> <p>Навчитися використовувати отримані дані в практичному житті.</p>	<p>Поєднання традиційних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій лекції (класична, проблемна, дискусійна); пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, наочні (використання мультимедійних презентацій; практичні методи (виконання завдань, самостійна робота, анування, рецензування та конспектування наукової літератури, складання реферату та есе).</p>	<p>Аналіз та спостереження за активністю на лекційних та практичних заняттях, усне опитування, оцінювання самостійної роботи (анотації, реферати, есе, рецензії на наукові статті, розробка психотерапевтичних програм, тестування за темами, ментальних карт лекційного матеріалу), залік</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Категорія розвитку в психології	6	2	-	-	4	8	-	-	-	8
Тема 2. Концепції психічного розвитку в психології	8	2	-	-	6	8	-	-	-	8
Тема 3. Періодизація розвитку особистості	8	2	-	-	6	10	-	2	-	8
Тема 4. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу	12	2	2	-	8	12	2	2	-	8
Тема 5. Психологія молодшого школяра	12	2	2	-	8	10	2	-	-	8
Тема 6. Загальна характеристика психічного і особистісного розвитку підлітка	12	2	2	-	8	12	2	2	-	8
Тема 7. Психологія ранньої і зрілої юності	8	2	-	-	6	10	2	-	-	8
Тема 8. Психологічна характеристика	12	2	2	-	8	10	2	-	-	8

дорослості										
Тема 9. Старість як етап онтогенезу	12	2	2	-	8	10	-	2	-	8
Разом:	90	18	10	-	62	90	10	8	-	72
Усього годин	90	18	10	-	62	90	10	8	-	72

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Категорія розвитку в психології	2	-
2	Концепції психічного розвитку в психології	2	-
3	Періодизація розвитку особистості	2	-
4	Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу	2	2
5	Психологія молодшого школяра	2	2
6	Загальна характеристика психічного і особистісного розвитку підлітка	2	2
7	Психологія ранньої і зрілої юності	2	2
8	Психологічна характеристика дорослості	2	2
9	Старість як етап онтогенезу	2	-
Разом		18	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Розвиток особистості як наукова проблема	-	-
2	Загальна характеристика онтогенезу психічного розвитку особистості	-	-
3	Всебіковий підхід до розвитку особистості	-	2

4	Труднощі розвитку дитини	2	2
5	Розвиток та формування психічних процесів у дітей молодшого шкільного віку	2	-
6	Труднощі у вихованні підлітків та їх подолання. Девіантна поведінка	2	2
7	Світогляд особистості та психологічні особливості становлення в юнацькому віці	-	-
8	Психологія успішної діяльності в період дорослості	2	-
9	Життєвий шлях особистості та мудрість	2	2
Разом		10	8

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Рівні психічного розвитку особистості	4	8
2	Основні фактори процесу і результату людського розвитку	6	8
3	Тренінгові вправи з особистісного зростання	6	8
4	Технології сучасного навчання як технології розвитку людини	8	8
5	Дискурсивні практики у молодшому шкільному віці	8	8
6	Саморозвиток та спілкування дітей підліткового віку	8	8
7	Шляхи досягнення особистісного зростання	6	8
8	Феномен успішності в психології. Фактори успіху розвитку кар'єри	8	8
9	Особистість у ціннісно-смысловому вимірі	8	8
Разом		62	72

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Психологія особистісного зростання і розвитку», є:

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

Оцінка «відмінно» (90-100 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу, уміння без похибок виконувати завдання, передбачені програмою, опанував основну й додаткову літературу, рекомендовану навчальною програмою, засвоїв значущі для майбутньої кваліфікації підвалини основних дисциплін, виявив творчі здібності в усвідомленні, засвоєнні й застосуванні навчально-програмного матеріалу.

Оцінка «добре» (75-89 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував ретельне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану навчальною програмою, показав систему засвоєних знань з дисципліни та здатність до їх самостійного поповнення й оновлення під час подальшої навчальної роботи й професійної діяльності.

Оцінка «задовільно» (60-74 бали) виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою, але припустився помилок у відповіді на екзамені та під час виконання екзаменаційних завдань, хоча має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача.

Оцінка «незадовільно» (26-59 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який має прогалини в знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні передбачених програмою завдань, і не може продовжувати навчання без виконання додаткових завдань з відповідної дисципліни.

Оцінка «неприйнятно» (0-25 балів) виставляється здобувачеві вищої освіти, який не надав для перевірки потрібну кількість правильно виконаних завдань, пропустив без поважних причин значну кількість занять (більше ніж 50%), і не може продовжувати навчання без проходження повторного курсу навчання.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: усне опитування (індивідуальне, фронтальне); письмовий контроль (система практичних вправ і творчих завдань, анотування літературних джерел); тестові завдання; самостійна робота; презентації, пробне проведення лекційних та практичних занять, залік.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Закалик Г.М., Терлецька Ю. М., Шувар Н. М. Психологія розвитку та успіху особистості: навчальний посібник. Львів: львівська політехніка, 2019. 448 с.
2. Коць М. О., Ятчук Т. М. Психолого-педагогічні засади корекції порушень особистісної сфери у підлітків з особливими освітніми. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Психологія»: збірник наукових праць. Острог: Вид-во НаУОА, 2019. № 8. С. 42–46.
3. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 128 с.
4. Папуча М. В., Наконечна М. М. Проблема розвитку в психології особистості: навч. посібн. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 52 с.
5. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. 4-те вид., стер. Приходько Ю. О., Юрченко В. І. Психологічний словник-довідник. Київ: Каравела, 2020. 418 с.
6. Сергеєнкова О.П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасека О. В. Педагогічна психологія: навч. посібник. Київ: Центр навч. літ., 2019. 168 с.

Допоміжна

1. Бех І. Компонентна технологія сходження зростаючої особистості до духовних цінностей // Початкова школа. 2018. № 1. С. 5-10.
2. Кондратенко Л. Особливості сприймання сучасними учнями початкової школи навчальної інформації // Початкова школа. 2018. № 9. С. 14-17.

3. Коростинська Ю. Сімейна розмова - особистісний підхід: досвід упровадження у спеціалізованій школі // Соціальний педагог. 2018. № 11. С.42-48.
4. Поряд і разом: соціалізуємо старшого дошкільника : навч.-метод. посіб. / С. Васильєва, Н. Гавриш, В. Луценко [та ін.] ; НАПН України, Ін-т пробл. виховання. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 251 с.
5. Психологія розвитку та формування особистості дитини : реком. бібліогр. покажч. / Харків. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди, наукова бібліотека ; уклад.: Т. І. Неудачина ; відп. ред. О. Г. Коробкіна. Харків : ХНПУ, 2018. 76 с.
6. Синюшко Н. Інтернет і гаджет - залежності в дітей : всеобуч для батьків / Н. Синюшко // Соціальний педагог. 2018. № 3. С. 30-32.
7. Ткач О. Профілактика нещирості у дітей : лекція для батьків // Психолог. 2018. № 5-6. С. 42-45.
8. Хорєва Є. Психологія виживання: квест зі старшокласниками // Соціальний педагог. 2018. № 2. С. 34-41.
9. Яланська С.П. Лісова школа: методика психодіагностики молодших школярів // Психолог. 2018. № 9-10. С. 80-15.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. https://pidru4niki.com/1924070137207/psihologiya/rozvitok_osobistosti
2. <https://www.yakaboo.ua/psihologija-rozvitku-ta-uspihu-osobistosti.html>
3. https://stud.com.ua/77853/psihologiya/psihologiya_rozvitku_vikova_psihologiya_nauka

9. Посилання на дистанційний курс

<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2512>

Розробник:

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології

Степаненко Л.В.